

ANOUK WAS NEGEN TOEN HAAR MOEDER WERD VERMOORD

'Erover praten deed ik niet'

Aan de veilige jeugd van Anouk (45) komt abrupt een einde als haar moeder wordt vermoord. Er volgt een zware tijd, waarin Anouk zich enorm eenzaam voelt. Dat moet anders, vindt ze nu en daarom zet ze zich in voor kinderen die te maken hebben met verlies. "Ik wil ze laten weten dat ze niet alleen zijn."

Ze heeft een carrière in de mediawereld, een fijne relatie en twee prachtige dochters. Maar weinig mensen weten dat Anouk een lange weg heeft afgelegd om hier te komen. Toen ze negen jaar oud was, werd haar moeder vermoord. Een gebeurtenis die haar leven compleet op z'n kop zette. "Mijn moeder was alleenstaande ouder van drie kinderen en werkte hard. Naast haar werk in een verzorgingshuis studeerde ze verpleegkunde. Ze was hier heel druk mee. Op tafel lagen altijd mappen vol studiemateriaal met geel gemarkeerde teksten. Ze stond op het punt om af te studeren. Hier keken mijn broers en ik ontzettend naar uit. Want daarmee zouden betere tijden aanbreken waarin mijn moeder eindelijk tijd zou hebben voor zichzelf en voor ons. Helaas brak die tijd nooit aan."

Op een pinksterdag in 1988 werd Anouks moeder na een nachtdienst in het Kralingse Bos in Rotterdam van haar fiets getrokken en vermoord. Uit politieverhooren bleek dat de daders, drie jongens, met elkaar hadden afgesproken iemand om het leven te brengen. Wie, dat maakte hen niet uit. Anouks moeder was op het verkeerde moment op de verkeerde plaats. Anouk: "De nacht waarin dit gebeurde, logeerde ik vanwege mijn moeders nachtdienst bij mijn oudoom en -tante. Mijn oudste broer woonde net op zichzelf en mijn andere broer logeerde bij een andere oom en tante. Een dominee die mijn oudoom en -tante bezocht, vertelde me dat mijn moeder om was gekomen tijdens een verkeersongeluk. Ik wist instinctief dat dit niet waar was. Mijn moeder kon hartstikke goed fietsen, zelfs met hoge hakken. Ik heb mijn moeder nooit meer kunnen zien, zelfs de kist was gesloten."

Overleven

Na haar moeders dood viel het gezin uit elkaar. Omdat haar vader ook overleden was – hij stierf toen Anouk nog maar drie jaar was aan de gevolgen van een alcoholverslaving – werd Anouk bij haar oudoom en -tante ondergebracht. Ze keerde nooit meer terug naar haar ouderlijk huis. Zelfs niet om spullen op te halen. Haar broers zag ze niet meer omdat er geen contact met hen werd gemaakt. Het was een ingewikkelde fase waarin Anouk in haar eentje moest dealen met haar verdriet. "Mijn oudoom was ontzettend streng. Hij was bang dat mij net als mijn moeder iets

'Ik heb mijn moeder nooit meer kunnen zien, zelfs de kist was gesloten'

verschrikkelijks zou overkomen. Hier sprak hij niet over, wat voor irritaties en spanningen zorgde. Ik hunkerde naar een vrijer leven, net als mijn vriendinnen. Tijdens een nachtelijke ruzie, ik was toen vijftien jaar oud, schreeuwde hij dat mijn moeder was vermoord. Ik schrok en kon niets met die informatie. Ik was aan het overleven." Als haar oudoom Anouk haar op haar zestiende na de zoveelste ruzie het huis uit zet, neemt haar vriendin Claudia haar mee naar haar ouders. Het werd Anouks redding. "Hoewel Claudia's ouders twijfelden of ze me wel konden bieden wat ik nodig had, wilden ze me niet aan mijn lot overlaten, en gelukkig maar. Dankzij mijn pleegouders Clemens en Ria kreeg ik alsnog een veilig thuis en een plek waar ik mezelf kon zijn."

Rugzak

Anouk is dankbaar voor haar pleegfamilie. Na haar studie maakt ze carrière. Ze krijgt een fijne relatie met Sander en samen worden ze

ouders van twee dochters. Alleen Sander, haar pleegfamilie en haar goede vrienden weten van de moord op Anouks moeder. Met anderen praat ze hier niet over. "Ik wilde niet beoordeeld worden op wat ik had meegemaakt, maar op mijn werk als programmamaker. Soms spraken collega's over kandidaten. 'Typisch een vrouw met een rugzak', hoorde ik ze dan zeggen. Op dat soort momenten dacht ik: jullie moesten eens weten. Ik heb er ook een." Door alles wat Anouk heeft meegemaakt, is ze zich bewust van de kwetsbaarheid van een mens en vooral die van kinderen. "Lang niet alle kinderen die te maken krijgen met verlies, hebben een goed sociaal netwerk om zich heen. Ze voelen zich eenzaam en weten niet waar ze hulp kunnen vinden. En kinderen die wél een sterk netwerk hebben, kunnen zich ook alleen voelen. Kinderen zijn niet graag anders, en kunnen daardoor hun emoties verbergen. Ik had altijd al de wens iets voor die kinderen te doen, maar ik wist niet wat."

Gemis

"Het verdriet en het gemis van mijn moeder hebben een plekje gekregen en groeien met me mee. Vooral tijdens belangrijke momenten in mijn leven breken er nieuwe fases aan waarbij ik mijn moeder intens kan missen. Toen onze dochter Marijn twaalf jaar geleden werd geboren, werd ik weer enorm overvallen door een gevoel van gemis. Wat had ik graag gewild dat mijn moeder de geboorte van onze dochter had meegemaakt. Drie jaar later kwam onze jongste dochter Luna; weer zo'n mijlpaal die ik graag met haar wilde delen." Het moederschap is prachtig, maar ook confronterend voor Anouk. "Marijn was vier jaar oud toen ze vragen begon te stellen over haar oma: 'Hoe komt het dat je geen moeder meer hebt? Wat is er met haar gebeurd?' Ik wist niet wat ik daarop moest antwoorden. Het woord 'vermoord' kreeg ik niet over mijn lippen. Zij en Luna waren nog zo jong. Als ze ouder waren, zou ik mijn moed bij elkaar rapen en ze de waarheid vertellen. Ik zag hier ontzettend tegenop. In die periode werd ik me ervan bewust dat de moord op mijn moeder niet alleen

invloed had op mijn leven, maar ook op dat van mijn kinderen."

Duidelijk zijn

Als haar dochters tien en zeven jaar zijn, vertelt Anouk wat er met hun oma is gebeurd. Omdat ze dit weloverwogen wil doen, vraagt ze een kinderpsycholoog om raad. "De kinderpsycholoog adviseerde me om in begrijpelijke taal in korte alinea's te beschrijven wat ik had meegemaakt. *Write junior* heet deze methode. Volgens haar konden mijn kinderen de tekst alleen begrijpen als ik duidelijk was. Dat laatste vond ik soms best lastig. Als ik volwassenen vertelde over de dood van mijn moeder, gebruikte ik termen als: 'Ze was slachtoffer van zinloos geweld' of: 'Ze kwam om tijdens een misdrijf'. Moord vond ik zo gruwelijk klinken, maar dat was het wel." Het is haar werk om verhalen te vertellen, maar nu begon Anouk met haar eigen verhaal, gebracht op het niveau van kinderen. Het gaf haar nieuwe ideeën en inzichten. "Net als volwassenen hebben kinderen uitleg nodig om complexe onderwerpen te bevatten. Na iedere alinea stelde ik mijn kinderen de vragen: 'Wat vinden jullie hiervan en wat voelen jullie hierbij? Hebben jullie vragen?' Marijn moest huilen en Luna begon uit ongemak te lachen toen ik vertelde wat hun oma was overkomen. Daarna waren we allemaal opgelucht. Het geeft rust en een veilig gevoel als je weet dat je over alles kunt praten met elkaar."

Alleen op de wereld

In diezelfde periode komt Anouk erachter dat verlies een thema is waar helaas veel kinderen mee te maken krijgen. Via de school van haar dochters hoort ze over kinderen wier ouders scheiden, ernstig ziek zijn of zelfs overlijden. En over kinderen die zelf ziek worden: gebeurtenissen die een enorme impact hebben op hun leven. Die verhalen raken Anouk. Vurig hoopt ze dat deze kinderen een veilige plek hebben waar ze naartoe kunnen voor ondersteuning, zodat ze zich niet alleen voelen. "Als jong meisje was ik erg eenzaam. Ik voelde me als Remi uit het verhaal *Alleen op de wereld*. Ik kende geen andere weeskinderen. Informatie en jeugdhulp kreeg je niet in die tijd. Ik wist van het

bestaan van de Kindertelefoon, maar die durfde ik niet te bellen. Erover praten deed ik niet. Ik wilde normaal zijn en vooral niet opvallen."

Anouk denkt dat kinderen geholpen worden met een laagdrempelige, veilige, online plek waar ze altijd terecht kunnen voor steun. "Toen Marijn negen jaar oud was, begon ze met het kijken van filmpjes op YouTube en TikTok. Ik realiseerde me dat kinderen tegenwoordig online op zoek gaan naar informatie als ze iets willen weten. Anders dan in mijn jeugd in de jaren tachtig en negentig wordt er tegenwoordig meer hulp geboden aan kinderen die te maken hebben met verlies. Er bestaan organisaties en stichtingen die kinderen met gescheiden ouders helpen en kinderen wier ouders zijn overleden. Ik vroeg me af of die ook worden gevonden door kinderen zelf."

Troost en hoop

"Samen met Marijn ging ik op onderzoek uit. Ik vroeg haar: 'Stel, papa en mama gaan scheiden en je wilt hulp, waar googel je dan op?' Marijn kwam uit bij ingewikkelde, juridische sites." Dit moet anders, vond Anouk. "Ik kreeg

'De moord op mijn moeder had niet alleen invloed op mijn leven, maar ook op dat van mijn kinderen'

steeds meer ideeën over een online platform, gericht op kinderen tussen de negen en twaalf jaar, de leeftijd waarop ze actief worden op internet. Een platform vol video's, podcasts en games die kinderen helpen om te gaan met verschillende vormen van verlies. Als ze meer hulp willen, kunnen ze doorklikken naar samenwerkende organisaties. Door de chatfunctie kunnen ze daarnaast laagdrempelig contact hebben met iemand die hen verder helpt. Zo voelt een kind zich niet alleen." Anouk is ervan overtuigd dat zo'n platform ook preventief werkt. "De puberteit is voor veel tieners een ingewikkelde fase. Als je op jongere leeftijd leert over verlies en veerkracht, kan dat op latere leeftijd problemen voorkomen." Twee jaar geleden vroegen mediaorganisaties Cinekid en FilmForward om ideeën voor kinderen. Binnen twintig minuten zette Anouk haar plan voor het platform op papier. Ze deed onderzoek of er draagvlak voor is. Dat bleek het geval. Nu is het tijd om een stichting op te richten, zodat het platform er daadwerkelijk komt. "Hoe het gaat heten? Troostonline. Op dit platform vinden kinderen troost en hoop, waardoor ze weten dat ze niet alleen zijn en dat ze, ondanks verlies, nog steeds een mooi leven kunnen leiden." ♥

Kijk voor meer informatie op: [Troostonline.nl](https://troostonline.nl)

TEKST: SONJA BREKELMANS. FOTO'S: YASMIJN TAN, VISAGIE: WILMA SCHOLTE